

PELASTUSOPISTO

Häiriötilanteisiin varautuminen kaupungissa

Vanhempi opettaja Anu Keränen
Kuopio 21.5.2025

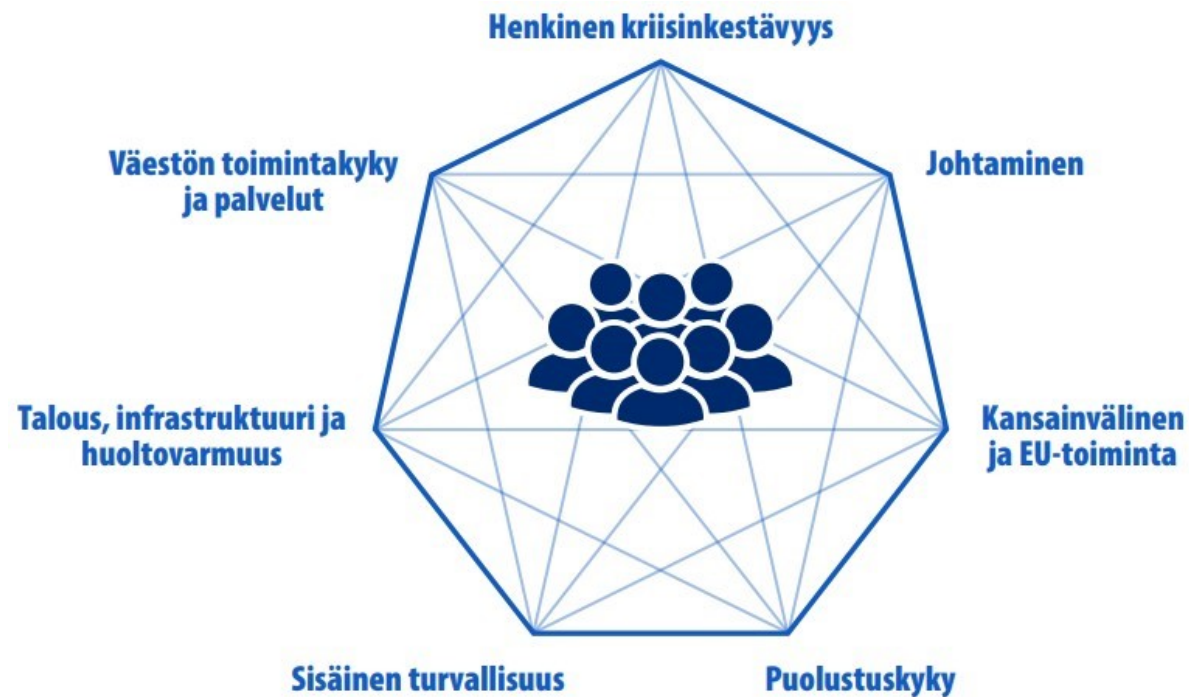

Sisältö

- Yhteiskunnan elintärkeät toiminnot
- Arjen häiriötilanteita kaupungissa
- Omatoimisen varautumisen perusteet

Yhteiskunnan elintärkeät toiminnot

Jokainen meistä on tärkeä toimija yhteiskunnan turvallisuuden kannalta

Kokemuksia

- Vaarallista savua ilmassa
- Kaukolämpövedtä vesihanasta
- Äiti sairaana
- Korona
- Täti haluaa varautua

Arjen häiriötilanteet, joissa omatoiminen varautuminen on eduksi

Vesikatko

Sähkökatko

Luonnonilmiöt: myrsky, tulva, tykkylumi

Sisälle suojautumisen tarve pidemmäksi aikaa esim. vaarallisen savun vuoksi

Oma sairastuminen tai muu syy miksi ei pääse esim. kauppaan

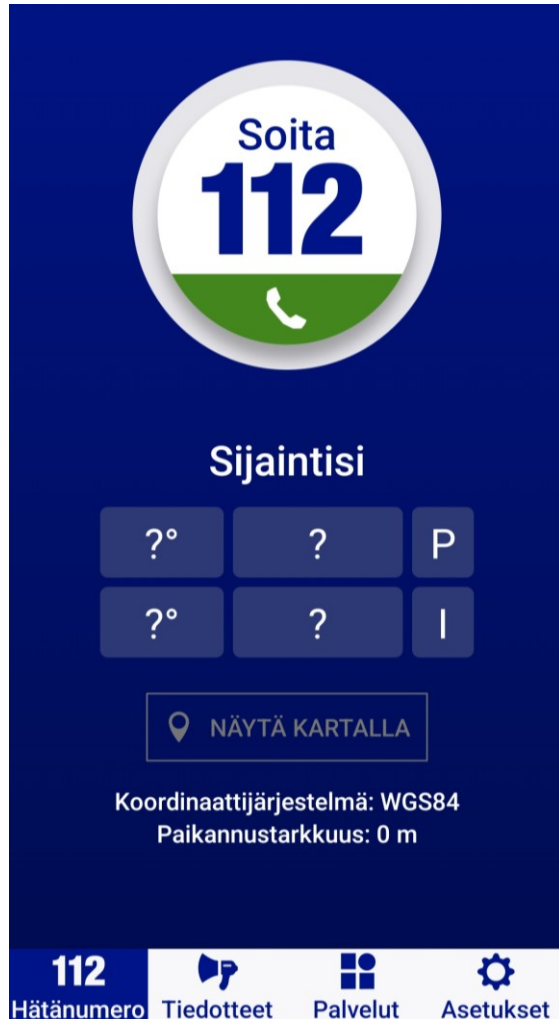

Omatoimisen varautumisen perusteet: Tiedot

- Mistä tietoa saa?
- Luotettavan tiedon tunnistaminen:
 - YLE: radio- ja tv-kanavat. Muista myös teksti-tv sivu 112
 - Viranomaiset: pelastuslaitos, poliisi, sosiaali- ja terveydenhuolto, puolustusvoimat jne.
 - 112- sovellus
 - Suomi.fi varautumissivusto
 - SPEK www.72tuntia.fi
- Vaaratiedote: miten toimin?

112 sovellus

1. Varmista, että puhelimen sijaintitiedot ovat päällä
2. Varmista, että 112-sovelluksen asetuksissa on otettu ilmoitukset käyttöön
3. Varmista, että ilmoitukset annetaan äänellisenä

112 sovellus

Tarvitsen apua	Päivystysnumerot	Muut palvelut	Toimintaohjeet
Mihin tarvitset apua?			
			Kiireellinen hätätilanne
			Hätä- tai ongelmatilanne vesillä
			Terveysneuvonta ja ensiapu
			Hätä- tai ongelmatilanne ulkomailla
			Rikoksen uhrin tuki
			Keskusteluapu kriisitilanteessa
			Lasten ja nuorten ongelmatilanteet
			Poliisin neuvontapalvelu
			Tienkäyttäjän palvelut

Tarvitsen apua	Päivystysnumerot	Muut palvelut	Toimintaohjeet
Toimintaohjeet			
Ilmasta uhkaava vaara			
Toimintaohjeet droonihavaintojen varalle. Miten toimit, kun näet droonin ilmassa tai maassa? Miten suojaudut uhkaavassa tilanteessa? Pitääkö sinun tehdä hätäilmoitus?			
 Katso toimintaohjeet			
Hätä- tai ongelmatilanne vesillä			
Huviveneilijöille suunnatut toimintaohjeet merialueella ja sisävesillä sattuneisiin hätä- ja onnettomuustilanteisiin. Saatavilla ilman verkkoyhteyksiä.			
 Katso toimintaohjeet			
Aivoverenkiertohäiriön oireet			
Soita hätänumeroon 112 äkillisessä aivoverenkiertohäiriössä. Oireiden			

Pitkä sähkökatko

Kuva: Puolustusministeriö 2019: [Näin varaudut pitkiin sähkökatkoihin](#)

NÄIN SÄHKÖKATKO VAIKUTTAA

0 SEKUNTIA:

RAITIOVAUNUT, METRO, LÄHI- JA KAUKOJUNAT PYSÄHTYVÄT
PANKKIAUTOMAATIT JA PANKKIEN KONTTORIT MENEVÄT KIINNI, MAKSUKORTIT EIVÄT TOIMI
VEDENTULO LAKKAA OSALLA IHMISSISTÄ, VESSAN VOI VETÄÄ VAIN KERRAN
HUOLTOASEMALTA TAI JAKELUPISTEESTÄ EI SAA POLTTOAINETTA
HISSIT PYSÄHTYVÄT
LÄMMITYS KATKEAA LUKUUN OTTAMATTA PUU-UUNEJA
VALOT SAMMUVAT, KODINKONEET EIVÄT TOIMI
KATUVALOT JA LIKENNEVALOT SAMMUVAT
JÄÄKAAPIT JA PAKASTIMET ALKAVAT LÄMMETÄ

15 MIN.

USEIMMAT RUOKAKAUPAT JA MUUT PIENET LIIKKEET SULKEVAT OVENSA

2 TUNTIA

ENSIMMÄISET TIETOLIIKENTEEEN TUKIASEMAT MYKISTYVÄT – SEN JÄLKEEN EI VOI SOITTAA EIKÄ PÄÄSE NETTIIN
ISOT RUOKAMARKETIT JA KAUPPAKESKUKSET ALKAVAT SULKEUTUA

6 TUNTIA

SUURIMMALTA OSALTA SUOMALAISIA PUHELIN- JA NETTIYHTEYDET OVAT POIKKI
HENKILÖAUTOISTA, TAKSEISTA JA LINJA-AUTOISTA LOPPUU VÄHITELLEN POLTTOAINE.

18 TUNTIA

PUISTEN PIENTALOJEN SISÄILMAN LÄMPÖTILA LASKENUT +10 ASTEeseen, JOS ULKONA ON -20 ASTETTA.

30 TUNTIA

KIVISTEN PIENTALOJEN SISÄILMAN LÄMPÖTILA ON LASKENUT +10 ASTEeseen, JOS ULKONA ON -20 ASTETTA.

36 TUNTIA

ELEMENTTIKERROSTALOJEN SISÄILMAN LÄMPÖTILA ON LASKENUT +10 ASTEeseen, JOS ULKONA ON -20 ASTETTA.

4 VRK

JYKEVIEN KIVIKERROSTALOJEN SISÄILMAN LÄMPÖTILA ON LASKENUT +10 ASTEeseen, JOS ULKONA ON -20 ASTETTA.

HUOM: Alle +10 asteen lämpötilassa ihminen tarvitsee lihasten tuottamaa lämpöä, jotta kehon lämpötila ei laske. Huonosti liikkuvat eli esimerkiksi pikkulapset, vanhuksat ja sairaat eivät voi oleskella näin viileässä tilassa pitkään.

Omatoimisen varautumisen perusteet: Taidot

- Mitä osaan tehdä itse?
- Mihin tarvitsen lisää osaamista?

- Mitä pystyn tekemään itse?
- Mihin tarvitsen apua?

- Miten voisin auttaa muita?

Omatoimisen varautumisen perusteet: Asenne

- Rauhallisena pysyminen, vaikka voi olla epävarma olo
- Arjen rutiineista kiinni pitäminen myös häiriötilanteen aikana
- Pidä itsestä huolta jo tänään, ennen häiriötilannetta: fyysinen, psyykinen, sosiaalinen ja kognitiivinen toimintakyky
- Sosiaalisista suhteista huolehtiminen korostuu häiriötilanteessa. Älä jää yksin. Puhu.
- Seuraa vain luotettavia tiedonlähteitä. Älä jaa väärää tietoa.
- Kun oma varautuminen on kunnossa, tarjoa apua myös muille.
- Varautuminen arjen häiriötilanteisiin voi vähentää epävarmuuden tunnetta häiriötilanteessa.

PELASTUSOPISTO

Anu Keränen | 0295 453 666 | anu.keranen@pelastusopisto.fi

PL 1122 (käyntiosoite: Hulkontie 83), 70821 Kuopio | PELASTUSOPISTO.FI |